

ผลของการจัดกิจกรรมดนตรีผ่านบทเรียนออนไลน์
เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีด้านจังหวะของเด็กออทิสติก

**The Effect of Music Activities Through Online Lessons to Develop the
Rhythmic Musical Skills in Autistic Children**

กิตติศักดิ์ เสียงดี และ อัญชลี บุญจันทิก

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)

Kittisak Siengdee and Anchalee Bunjantuek

Ramkhamhaeng university demonstration school (elementary level)

Corresponding Author, E-mail: Kittisak.si@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมดนตรีผ่านบทเรียนออนไลน์ เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีด้านจังหวะของเด็กออทิสติก ซึ่งเป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi experimental research) โดยใช้สถิติ t – test for dependent sample เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินทักษะทางดนตรีด้านจังหวะก่อนเรียนและหลังเรียนของเด็กออทิสติกที่เรียนด้วยกิจกรรมดนตรีผ่านบทเรียนออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โครงการการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง(ฝ่ายประถม) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 4 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) บทเรียนออนไลน์กิจกรรมดนตรี 2) แผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมดนตรี 3) กิจกรรมประเมินทักษะทางดนตรีด้านจังหวะก่อนเรียนและหลังเรียน 4) แบบประเมินทักษะทางดนตรีด้านจังหวะก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่าการใช้กิจกรรมดนตรีผ่านบทเรียนออนไลน์ ส่งผลให้เด็กออทิสติกมีทักษะทางดนตรีด้านจังหวะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: เด็กออทิสติก; กิจกรรมดนตรี; บทเรียนออนไลน์; ทักษะทางดนตรีด้านจังหวะ

Abstracts

This research is to study the effect of music activities through online lessons to develop the rhythmic musical skills in autistic children. This study was quasi experimental research, and a t-test for dependent sample used to compare the Assessment results the rhythmic musical skills of autistic children before and after being taught with music activities through the online lessons. The sample of research is a Grade One at the Special Children's Education Center at Ramkhamhaeng University Demonstration School (Elementary Level).

* วันที่รับบทความ: 19 กุมภาพันธ์ 2565; วันที่แก้ไขบทความ 19 เมษายน 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 20 เมษายน 2565

Received: February 19, 2022; Revised: April 19, 2022; Accepted: April 20, 2022

The sample were four autistic children at the school, selected by the purposive sampling method. The research instruments included 1) The music activities through online lessons 2) Musical activities plan 3) Skill Assessment activities the rhythmic musical skills before and after being taught 4) Skill Assessment form the rhythmic musical skills before and after being taught. The results found that the achievements of autistic children taught using music activities, were significantly higher than before the music activities through online lessons at a .05 level of significance.

Keyword: Autistic; Music Activities; Online Lesson; Rhythmic Musical Skills

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีคุณภาพ รวมถึงเป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม จะเห็นได้ว่าโลกปัจจุบันเป็นการเปลี่ยนผ่านจากโลกปฏิวัติอุตสาหกรรมยุคเก่าไปสู่โลกดิจิทัล เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ประเทศไทยจึงได้กำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ให้มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทย ให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน พัฒนาค้นหาพร้อมที่จะเผชิญกับวิถีชีวิต และให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมในอนาคต สังคมปัจจุบันจึงเร่งการพัฒนาคุณภาพคนทุกคน โดยให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ทุกคนได้พัฒนาตามศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเป็นปกติสุข (พัชร จีวพัฒน์กุล, 2549 : 33) รวมไปถึงเด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษ ก็ควรได้รับการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กปกติ เมื่อรัฐจัดการศึกษาให้เด็กปกติก็ควรจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วยการศึกษาที่จัดให้จะต้องเหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของเด็ก จึงจะทำให้เด็กได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการศึกษา (ผดุง อารยะวิญญู, 2542 : 17) และถือว่าเป็นความจำเป็นที่ต้องสนองตอบความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเฉพาะด้าน เพื่อพัฒนาเด็กเหล่านี้ให้สามารถดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

โรคออทิสติก เป็นโรคที่มีความผิดปกติของสมองตั้งแต่กำเนิดซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการทั้ง 3 ด้านได้แก่ พัฒนาการด้านการสื่อสาร ด้านการเข้าสังคม และด้านการเล่น ปัจจุบันยังไม่ทราบสาเหตุของโรคออทิสติกที่แน่นอน แต่สันนิษฐานว่าอาจเกิดจากภาวะแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์และการคลอด เช่น เลือดออกระหว่างตั้งครรภ์หรือคลอดก่อนกำหนดเป็นสาเหตุสำคัญ นอกจากนี้ปัจจัยทางพันธุกรรมก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่ง ที่ทำให้เกิดโรคออทิสติกในเด็ก จากสาเหตุที่กล่าวมาทำให้การป้องกันไม่ให้เกิดโรคออทิสติก นั้นทำได้ยาก และการรักษาโรคยังไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ แต่สามารถรักษาให้มีอาการดีขึ้นได้ รวมไปถึงสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างเหมาะสม แพทย์จึงมุ่งเน้นไปที่การวินิจฉัยโรคให้ได้ตั้งแต่แรกเริ่มเพื่อผลการรักษาที่ดี (ทรงภูมิ เบญญากร, 2564 : ออนไลน์) การรักษาโรคออทิสติกต้องอาศัยความพยายาม และความอดทน ทั้งผู้ให้การรักษารวมไปถึงผู้ปกครองของเด็กออทิสติก เช่น การปรับพฤติกรรม จำเป็นต้องอาศัยความต่อเนื่องเพื่อให้

เกิดพฤติกรรมที่ดีขึ้น เพราะเด็กออทิสติกจะต้องถูกฝึกอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นเมื่อเด็กออทิสติกได้รับการฝึกจากผู้ให้การรักษาแล้ว ผู้ปกครองต้องนำกลับไปฝึกที่บ้าน เพื่อทำให้เกิดพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และการรักษานั้นอาจต้องใช้ยาช่วยด้วยนอกจากการปรับพฤติกรรมและการใช้ยาในการรักษาเด็กออทิสติกยังมีวิธีการกระตุ้นพัฒนาการของเด็กออทิสติก เพราะเด็กกลุ่มนี้มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างไปจากเด็กปกติทั่วไป

กิจกรรมดนตรี มีส่วนช่วยในการแก้ไขพฤติกรรมของเด็กออทิสติกในด้านสังคม และในเรื่องของการสื่อสาร สื่อความหมายกับผู้อื่น เพราะองค์ประกอบของดนตรีในด้านจังหวะ ความเร็ว-ช้า และชนิดของจังหวะ มีอิทธิพลต่อผู้ฟังมากที่สุด สามารถกระตุ้นให้เด็กออทิสติกเกิดการตอบสนองทางอารมณ์ได้ เช่น จังหวะที่เร็ว จะกระตุ้นให้เกิดความตื่นเต้นเร้าใจ ทำให้ชีพจรเต้นเร็วขึ้น จังหวะที่ช้าจะทำให้เกิดความรู้สึกสงบ เยือกเย็น ชีพจรช้าลง จังหวะปานกลางหรือจังหวะที่มีอัตราความเร็วใกล้เคียงกับอัตราการเต้นของหัวใจในภาวะปกติ คือ ประมาณ 70-80 ครั้งต่อนาที จะทำให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายสบาย ส่วนชนิดของจังหวะ เช่น จังหวะมาร์ช จะช่วยทำให้เกิดพลัง ใช้ปลุกกระตุ้นได้ จังหวะร็อก จะทำให้เกิดความตื่นเต้น จังหวะช้า ๆ รัมบ้า จะทำให้เกิดความรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน จังหวะโซโล่ จะทำให้เกิดความรู้สึกสงบ เป็นต้น อีกทั้งเรายังสามารถนำจังหวะของดนตรีมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น ทำให้เกิดสมาธิ ความสงบ เกิดพลังกาย เกิดกำลังใจ เป็นต้น (เสาวนีย์ สังขโสภณ, 2553 : 29) ดังนั้นดนตรีจึงมีประโยชน์ต่อเด็กในทุกด้าน ในการนำกิจกรรมดนตรีมาพัฒนาทักษะทางดนตรีด้านจังหวะของเด็กออทิสติกนอกจากเด็กจะได้รับความรู้ทางดนตรีแล้ว เด็กยังได้รับความสนุกสนาน และผ่อนคลายความเครียด รวมไปถึงการแสดงอารมณ์ความรู้สึกจินตนาการของตนเองได้ อีกทั้งยังช่วยในการฝึกทักษะการพูดออกเสียง การแบ่งวรรคคำในการพูด และการเคลื่อนไหวร่างกาย (พีระพงศ์ บุญศิริ และมาลีสุรพงศ์, 2536 : 2) สอดคล้องกับปาหนัน กฤษณมรณ (2563 : 168-181) ที่ได้ศึกษาผลของกิจกรรมดนตรีบำบัดต่อความสามารถในการรับรู้และตอบสนองต่อดนตรี พัฒนาการ และคุณภาพชีวิตของเด็กออทิสติก พบว่าการใช้กิจกรรมดนตรีบำบัดมีส่วนช่วยกระตุ้นการรับรู้ด้านสติปัญญาของเด็กออทิสติก ช่วยส่งเสริมให้เด็กออทิสติกมีทักษะทางสังคมที่ดีขึ้นมีส่วนร่วมในกลุ่มได้ดีขึ้น และส่งเสริมพัฒนาการด้านการพูดของเด็กออทิสติกให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เพ็ญสุตา จิโนการ (2561 : 41) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมของเด็กออทิสติกจากการใช้ดนตรีบำบัด พบว่า การศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมทั้ง 6 ด้านของ เด็กออทิสติกจากการใช้ดนตรีบำบัดมีการเปลี่ยนแปลง และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมทั้ง 6 ด้านของเด็กออทิสติกก่อนและหลังจากการใช้ดนตรีบำบัดเพิ่มขึ้น และยังสอดคล้องกับ รวมศักดิ์ เจียมศักดิ์ (2560 : 197-210) ที่ได้ศึกษาผลของดนตรีบำบัดเพื่อการพัฒนาเด็กออทิสติกทางด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารผลการวิจัยพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีบำบัดของเด็กออทิสติก ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษาที่ดีขึ้นโดยลำดับ จากการที่เด็กได้ฝึกร้องเพลง ทำให้ได้เรียนรู้คำศัพท์ใน เพลงต่าง ๆ และมีความพยายามในออกเสียงคำเหล่านั้น นอกเหนือจากนี้ดนตรียังมีผลช่วยให้เด็กมี

พัฒนาการในด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น สมาธิ อารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนมีปฏิริยาการตอบสนองผู้อื่นได้รวดเร็วมากขึ้น

บทเรียนออนไลน์ เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากบทเรียนออนไลน์เป็นบทเรียนที่เกิดจากกระบวนการรวบรวมเนื้อหา การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล ผ่านตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์เสียงและสื่อประสมต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้จะถูกส่งตรงไปยังผู้เรียนผ่านบทเรียนที่ผู้สอนได้จัดทำขึ้น ทั้งผู้เรียน ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นทุกคน สามารถติดต่อ สื่อสาร ปรีक्षा แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนทั่วไปได้ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าบทเรียนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ สามารถทดแทนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนได้ ซึ่งจะเห็นว่าในปัจจุบันบทเรียนออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาททางการศึกษาในทุกระดับ ด้วยเหตุผลที่ว่าเป็นรูปแบบในการจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นสูงสำหรับผู้เรียนและผู้สอน เนื่องจากผู้สอนสามารถบูรณาการเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาเข้าไปในกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ในการจัดการเรียนรู้ ส่วนผู้เรียนก็สามารถเข้าถึงและศึกษาเนื้อหาของบทเรียน เวลาใด และที่ไหนก็ได้ นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถ กลับมาทบทวนเนื้อหาในส่วนที่ไม่เข้าใจได้หรือเป็นการทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้วได้เป็นอย่างดี

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญของการใช้กิจกรรมดนตรีในการพัฒนาเด็กออทิสติก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากเป็นวัยเริ่มต้นของการปรับตัวเข้าสู่สังคมใหม่ที่ไมคุ้นเคยของเด็กออทิสติก อีกทั้งดนตรียังสามารถช่วยพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม ของเด็กออทิสติก และนำทักษะด้านจังหวะดนตรีไปเชื่อมโยงในการสื่อสารกับผู้อื่น รวมไปถึงการพัฒนาการเคลื่อนไหวร่างกายให้ดีขึ้น และการกระตุ้นกล้ามเนื้อให้แข็งแรง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินทักษะทางดนตรีด้านจังหวะก่อนเรียน และหลังเรียนของเด็กออทิสติกที่เรียนด้วยกิจกรรมดนตรีผ่านบทเรียนออนไลน์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อวัดทักษะทางดนตรีด้านจังหวะของเด็กออทิสติก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โครงการศูนย์การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) โดยใช้แผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มทดลองก่อนและหลัง (One group pretest – posttest design) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น t - test dependent sample

1. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นเด็กออทิสติก ระดับชั้นประถมศึกษาโครงการศูนย์การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 25 คน มีอายุระหว่าง 5-12 ปี

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นเด็กออทิสติก อายุ 7 ปี เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โครงการศูนย์การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 4 คน ที่เรียนวิชาเลือกเสรีดนตรีहररा โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

2.1 บทเรียนออนไลน์กิจกรรมดนตรี วิชาเลือกเสรีดนตรีहररा ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โครงการการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ ซึ่งมีประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (E1/E2 Efficiency index) อยู่ที่ 82.5/85

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมดนตรี วิชาเลือกเสรีดนตรีहररा ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โครงการการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ จำนวน 8 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence – IOC) ที่ 0.9

2.4 กิจกรรมประเมินทักษะทางดนตรีด้านจังหวะก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence – IOC) อยู่ที่ 0.8

2.5 แบบประเมินทักษะทางดนตรีด้านจังหวะก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน อยู่ที่ 0.92

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยแนะนำขั้นตอนการเรียนรู้กิจกรรมดนตรี วิชาเลือกเสรีดนตรีहररा ผ่านบทเรียนออนไลน์ให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำกิจกรรมประเมินทักษะทางดนตรีด้านจังหวะก่อนเรียนวิชาเลือกเสรีดนตรีहररा ผ่านบทเรียนออนไลน์ (pre-test)

3.3 ผู้วิจัยนำกิจกรรมดนตรี วิชาเลือกเสรีดนตรีहररा ไปจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ผ่านบทเรียนออนไลน์ เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ (1 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 50 นาที) โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดการจัดกิจกรรมดังนี้

ขั้นนำ ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเริ่มจากขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ดนตรีเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน และเป็นการกระตุ้นความสนใจ รวมไปถึงสร้างสมาธิให้กับนักเรียน เพื่อเข้าสู่การทำกิจกรรมในขั้นตอนต่อไป

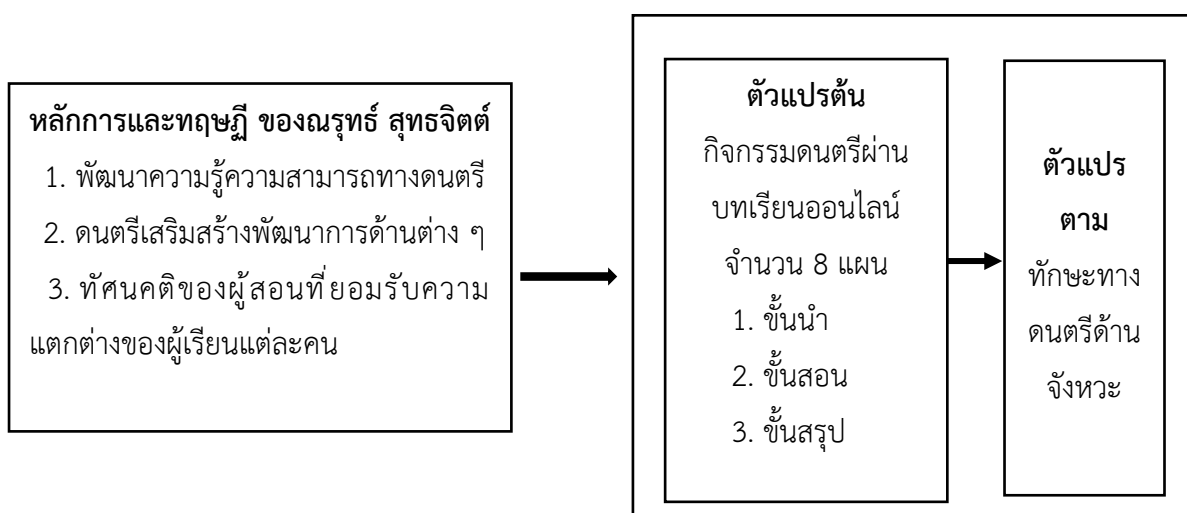
ชั้นสอน ผู้วิจัยนำนักเรียนเข้าสู่กิจกรรมดนตรี วิชาเลือกเสรีดนตรีहरषा ผ่านบทเรียนออนไลน์ ตามเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้แต่ละกิจกรรม

ชั้นสรุป ผู้วิจัยสรุปเนื้อหาของกิจกรรมดนตรี พร้อมทั้งบอกข้อบกพร่องของนักเรียนแต่ละคน รวมไปถึงเสนอแนวทางการแก้ไขเพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีด้านจังหวะให้ดีขึ้น

3.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำกิจกรรมประเมินทักษะทางดนตรีด้านจังหวะหลังได้รับการจัดการเรียนรู้กิจกรรมดนตรี วิชาเลือกเสรีดนตรีहरषา ผ่านบทเรียนออนไลน์ (post-test)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมดนตรีผ่านบทเรียนออนไลน์ เพื่อพัฒนาทักษะด้านจังหวะของเด็กออทิสติก ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาที่ 1 กระบวนการจัดการเรียนรู้มีแนวทางหลักในการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยอ้างอิงแนวคิดของ ฦรฐ์ สุทธิจิตต์ (2544 : 150) มาสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ จะเห็นได้จากกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาทักษะทางดนตรีด้านจังหวะของเด็กออทิสติก ที่เรียนด้วยกิจกรรมดนตรี วิชาเลือกเสรีดนตรีहरषा ผ่านบทเรียนออนไลน์ พบว่า เด็กออทิสติกมีทักษะทางดนตรีด้านจังหวะสูงขึ้นหลังจากได้เรียนด้วยกิจกรรมดนตรี ผ่านบทเรียนออนไลน์

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบทักษะทางดนตรีด้านจังหวะของเด็กออทิสติกก่อนเรียนและหลังเรียน กิจกรรมดนตรี วิชาเลือกเสรีดนตรีहरषा ผ่านบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ t - test dependent sample ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลของการจัดกิจกรรมประเมินทักษะทางดนตรีด้านจังหวะก่อนเรียนและหลังเรียนกิจกรรมดนตรี วิชาเลือกเสรีดนตรีहरषा ผ่านบทเรียนออนไลน์สำหรับเด็กออทิสติก

กิจกรรมดนตรีผ่านบทเรียนออนไลน์	N	Mean	S.D.	t	df	sig
ก่อนเรียน	4	7.25	0.92	15.59	3	0.000*
หลังเรียน	4	16.25	2.92			

จากตารางที่ 1 พบว่า ก่อนเรียนกิจกรรมดนตรี วิชาเลือกเสรีดนตรีहरषา ผ่านบทเรียนออนไลน์ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 7.25 และมีค่าความแปรปรวนอยู่ที่ 0.92 หลังเรียนด้วยกิจกรรมดนตรี วิชาเลือกเสรีดนตรีहरषา ผ่านบทเรียนออนไลน์ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 16.25 และได้ค่าความแปรปรวนอยู่ที่ 2.92 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนทั้งสองครั้งพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลของการจัดกิจกรรมดนตรี วิชาเลือกเสรีดนตรีहरषา ผ่านบทเรียนออนไลน์ เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีด้านจังหวะของเด็กออทิสติก พบว่าทักษะทางดนตรีของเด็กออทิสติกสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมดนตรี วิชาเลือกเสรีดนตรีहरषา ผ่านบทเรียนออนไลน์ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมดนตรี ผ่านบทเรียนออนไลน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นกิจกรรมดนตรีที่มุ่งเน้นพัฒนาทักษะทางดนตรีด้านจังหวะ ด้วยการใช้รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นให้เด็กออทิสติกได้ฝึกปฏิบัติตาม และมีการฝึกปฏิบัติแบบทำซ้ำ ๆ เพื่อให้เด็กออทิสติกเกิดความเข้าใจ รวมไปถึงเกิดความชำนาญ มีการเลือกใช้เพลงที่มีทำนองที่สั้นและ กระชับ รวมไปถึงเป็นเสียงเพลงที่ไพเราะเหมาะสมกับวัยของเด็กออทิสติก ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม มีการแยกย่อยตามลำดับจากง่ายไปหายาก และไม่ซับซ้อนเพื่อให้เด็กออทิสติกเกิดความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามได้ และทุกกิจกรรมดนตรีที่เด็กออทิสติกได้เรียนรู้ นั้น เด็กออทิสติกยังสามารถสนทนา ได้ตอบกับครูผู้สอนได้อย่างปกติผ่านระบบออนไลน์ กิจกรรมดนตรีที่ใช้พัฒนา

ทักษะทางดนตรีด้านจังหวะ เช่น การเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเพลงช้าหรือเพลงที่มีจังหวะเร็ว การวาดเส้นตรง เส้นโค้ง หรือเส้นซิกแซกจากจังหวะเพลงที่ได้ยิน การใช้คำพูดที่คุ้นเคยของเด็กออทิสติก อาทิ ชื่ออาหารที่ชอบ ชื่อผลไม้ ชื่อเครื่องดื่มที่ชอบ หรืออาจนำเอาประสบการณ์ที่เด็กออทิสติกพบเจอในชีวิตประจำวันมา ร้อยเรียงเป็นจังหวะให้เด็กออทิสติกได้ฝึกพูด เป็นต้น กิจกรรมดนตรีที่กล่าวมามีส่วนช่วยกระตุ้นพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กออทิสติก รวมไปถึงพัฒนาทักษะทางดนตรีด้านจังหวะ สอดคล้องกับปาหนัน ฤกษ์ธรรมย์ (2563 : 168-181) ที่ได้ศึกษาผลของกิจกรรมดนตรีบำบัดต่อความสามารถในการรับรู้และตอบสนองต่อดนตรี พัฒนาการ และคุณภาพชีวิตของเด็กออทิสติก พบว่านักเรียนออทิสติกมีความสามารถรับรู้และตอบสนองต่อดนตรีในเรื่องจังหวะ ความช้า-เร็ว ความดัง-เบา และทำนองเพลง อยู่ในระดับค่อนข้างมาก นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับ เพ็ญสุตา จิโนการ (2561 : 41) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมของเด็กออทิสติกจากการใช้ดนตรีบำบัด พบว่า การศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมทั้ง 6 ด้านของ เด็กออทิสติกจากการใช้ดนตรีบำบัดมีการเปลี่ยนแปลง และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมทั้ง 6 ด้านของเด็กออทิสติกก่อน และหลังจากการใช้ดนตรีบำบัดเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากที่กล่าวมาผู้วิจัยยังค้นพบ อีกว่าการพัฒนาเด็กออทิสติกนั้น ไม่จำเป็นต้องฝึกแบบเผชิญหน้ากันระหว่างครูและเด็กออทิสติกเพียงอย่างเดียว แต่การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ก็สามารถช่วยพัฒนาเด็กออทิสติกให้ดีขึ้นได้เช่นกัน เพราะรูปแบบการเรียนออนไลน์มีการบันทึกการสอนทำให้เด็กออทิสติกสามารถกลับมาทบทวนบทเรียนได้บ่อยครั้งตามต้องการ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมดนตรีผ่านบทเรียนออนไลน์ เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีด้านจังหวะของเด็กออทิสติก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการนำเอากิจกรรมดนตรีมาใช้พัฒนาทักษะ หรือกระตุ้นพัฒนาการของเด็กออทิสติก เช่น ทักษะการใช้ชีวิต ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางสังคม พัฒนาการทางด้านร่างกาย และกระบวนการคิดของเด็กออทิสติก เป็นต้น

2. ควรมีการนำกิจกรรมดนตรีไปใช้ในการวิจัยกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านอื่น ๆ เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลอันเป็นประโยชน์ด้านการพัฒนาศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และหาวิธีการช่วยเหลือ เด็ก ผู้ปกครอง ครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). *จิตวิทยาการสอนดนตรี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพ.ทรงภูมิ เบญญากร. (2564). โรคออทิสติก(Autistic). *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.vibhavadi.com/Health expert/byDoctors/detail/399>
- ปาหนัน กฤษณมย์. (2563). ผลของกิจกรรมดนตรีบำบัดต่อความสามารถในการรับรู้และตอบสนอง ต่อดนตรี พัฒนาการ และคุณภาพชีวิตของเด็กออทิสติก (Effects of Music Therapy Activities to the Ability to Recognize and Respond to Music Development and Quality of Life of Autistic Children). *วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 33 (22), 168-181.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). *การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: แวันแก้ว.
- พัชรี จีวพัฒนานกุล. (2549). *การพัฒนาแบบฝึกเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับเด็กออทิสติก*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาพิเศษ). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พีระพงศ์ บุญศิริ และมาลี สุรพงศ์, (2536). *เกม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- เพ็ญสุดา จิโนการ. (2561). การศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมของเด็กออทิสติกจากการใช้ ดนตรีบำบัด (The study social behavior of children with Autism from use of Music Therapy). *วารสารวิจัยและพัฒนาศึกษาพิเศษ*. 7 (1), 22-41.
- รวมศักดิ์ เจียมศักดิ์ (2560). ดนตรีบำบัด : การพัฒนาเด็กออทิสติกทางด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Music Therapy : The Development of Autistic Children in Language usage for Communication). *วารสารพัฒนศิลป์วิชาการ*. 2 (ฉบับพิเศษ), 197-210.
- เสาวนีย์ สังข์โสภณ. (2553). ดนตรีเพื่อสุขภาพ ตอนที่1. *ออนไลน์*. สืบค้นวันที่ 6 สิงหาคม 2564, แหล่งที่มา: <https://www.si.mahidol.ac.th/sidoctor/e-pl/article/detail.asp?id=119>